

Green Business Benefits

Actielijst voor overheden en andere actoren

Samengevat door Ingrid Coninx en Annemieke Smit

Om Green Business Benefits waar te maken zijn niet alleen bereidwillige ondernemers nodig. Ook overheden en andere actoren hebben een rol te vervullen om de transformatie van een economie te realiseren die ten volle de kansen en voordelen van natuur benut. Deze actielijst roept diverse overheden, politici, NGO's en wetenschappers op om tot actie te komen.

Hoe is de actielijst tot stand gekomen?

Op 9 december 2014 vond het Green Business Benefits Buffet plaats, geïnitieerd door Ministerie van Economisch Zaken en georganiseerd door Alterra Wageningen UR, met medewerking van partners zoals Economic Board Utrecht (bezig met groene en gezonde economie), Dutch Green Building Council, De Groene Zaak, Green Business Club, Platform Biodiversiteit, Ecosystemen & Economie, Kamer van Koophandel, GoBio, Programma DuurzaamDoor. Aanwezig was een diverse groep van zo een 60 mensen uit kennisinstellingen, overheden, ondernemers, consultants en maatschappelijke organisaties. Na 3 rondes van pitches vonden gesprekken plaats bij thematische hoeken van de zaal. Thema's waren nature based solutions, duurzame productieketens, bedrijfsleven en biodiversiteit, regionaal partnerschap en circulaire en biobased economy. Daar verkenden deelnemers de mogelijke green business benefits, bespraken ze strategieën en identificeerden oplossingen voor problemen waar ondernemers tegenaan lopen wanneer ze green business benefits proberen te realiseren. De output van deze gesprekken hebben we gebruikt om de actielijst te formuleren, gericht op overheid en andere actoren dan de ondernemers zelf. Want ook zij hebben een rol te vervullen om green business benefits tot praktijk te brengen. Deze actielijst is dus geen volledige lijst van te ondernemen acties, wel een roep tot actie vanuit de GBBB deelnemers.

De acties!

Ondernemers ontvangen veel enthousiaste boodschappen dat zij 'iets met natuur' zouden moeten doen. Dat begrijpen ze, maar de belangrijkste vraag voor hen is wat de impact van dat 'iets' zou kunnen zijn, voor henzelf en voor de natuur. Ondernemers vragen aan kennisinstellingen, adviseurs en maatschappelijke organisaties **een systeem of tool waardoor de impact van een green business benefit ingreep op voorhand duidelijk wordt gemaakt**. Wat hen betreft mag dat zeker ook een tool zijn waarbij de impact niet (alleen) in euro's uitgedrukt hoeft te worden. Er zijn immers **tal van andere manieren om winst voor een bedrijf te communiceren**. Zodra de impact van verschillende opties duidelijk is, is het de vraag op welke manier die ingreep gefinancierd kan worden. Welk verdienmodel past, hoe ontwikkel je een **sluitend verdienmodel?** Er is bij ondernemers behoefte om **hier informatie en vaardigheden over te delen met elkaar, en zelfs een training of individuele ondersteuning** is van harte welkom. Om een verdienmodel echt goed te laten werken, zijn ondernemers gebaat bij een **prijzetting voor vervuiling en verspilling**. Zo lang vervuiling geen prijs kent, zal het lastig zijn om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen. De overheid kan hier zeker een rol in nemen. Ook kunnen ondernemers wel nieuwe, op natuur gebaseerde, producten ontwikkelen, maar dat is enkel interessant als er ook een **markt voor bestaat**. Dat is lang niet altijd het geval, of omdat klanten niet bewust zijn van de voordelen van een op natuur gebaseerd product in vergelijking met conventionele producten, of omdat klanten nog niet vragen naar dit nieuwe product. Men kent het niet. Kortom, volgens de deelnemers kunnen overheden een betekenisvolle rol spelen in het **creëren en stimuleren van de vraag door inkoopbeleid** aan te passen en door **de rol van launching customer** op zich te nemen. Een andere mogelijkheid die ondernemers zien voor deze uitdaging is om **klanten te betrekken bij de productontwikkeling**. Zo wordt bij klanten het bewustzijn vergroot en zo is de ondernemer er gerust op dat het een product ontwikkelt op

maat van de wensen en behoeften van de klanten. Sommige bedrijven kunnen hulp gebruiken bij het opzetten van zo een co-creatieproces. Klanten hebben momenteel met allerlei certificaten te maken, en ieder probeert product op zijn of haar manier te branden. Tijdens het Green Business Buffet werd het voorstel gemaakt om **alle info samen te brengen in 1 app voor de klant.** Transitie naar een groene, circulaire economie en naar een bioeconomie vraagt ook om experimenten en om andere vaardigheden. Arbeid en mankracht is nodig en door ondernemers wordt gevraagd om **omscholing van beschikbare arbeidskrachten en passende opleiding van toekomstige arbeidskrachten.** Overheden en regionale ontwikkelingsorganisaties kunnen hierbij helpen. Wat de ondernemers ook waarderen is dat er **meer samenhang en samenwerking zou zijn tussen kennisinstellingen en adviseurs** onderling. Op dit moment is er het geval dat kennis erg gefragmenteerd is en ondernemers moeten zoeken naar waar de juiste kennis te vinden is. Ook worden tal van projecten en sessies opgezet, los van elkaar. Die elk van hen weer van scratch beginnen. Het zou iedereen voordeel geven wanneer er meer samenhang zou zijn tussen de verschillende initiatieven en als het ene initiatief voortbouwt op wat een andere initiatief heeft afgeleverd. Dit is een verzoek naar overheden, adviseurs, maatschappelijke organisaties en de verschillende kennisprogramma's. Daarnaast vragen ondernemers ook voor meer **uitwisseling tussen kennis en praktijk**, maar zeker ook **echt tussen bedrijven onderling**, over hun ervaringen, hun verdienmodellen, hun aanpak. Tot nu toe vindt kennisuitwisseling met bedrijven plaats vanuit adviseurs, maar waar men naar streeft is echte uitwisseling tussen bedrijven, zonder dat daar tal van adviseurs bij aanwezig zijn. Tijdens het GBB Buffet heeft men het zelfs over **'kook' workshops voor ondernemers**, om van elkaar te leren hoe men een GBB bereidt. Alle deelnemers van het GBB Buffet benadrukken de noodzaak aan partnerschappen om GBB te realiseren. **Samenwerking is essentieel** en zou steeds in de vorm van co-creatie moeten gebeuren. Elke partner moet er een baat bij hebben, elke partner moet iets kunnen inbrengen. Men vraagt om hulp en ondersteuning **om met andere bedrijven in contact te komen** – bijvoorbeeld dating-platform voor bedrijven, het stimuleren van online verbindingen maken. Een andere optie zou kunnen zijn om 'wiki-achtige' projecten op te zetten waar iedereen aan

kan bijdragen. Dat vergemakkelijkt ook het zoeken naar geschikte partnerbedrijven. Overheid en andere actoren kunnen helpen bij het **opzetten van partnerschappen om technologie uit te rollen**. Cruciaal bij de partnerschappen is dat er een **mechanisme en afspraak is over hoe vertrouwelijke info te delen**. Vaak helpt de aanwezigheid van een neutrale partij die discreet omgaat met vertrouwelijke informatie en die uitzoekt welke partners het best met elkaar zouden kunnen samenwerken. De aanwezige ondernemers en adviseurs zoeken ook **nog naar andere manieren over hoe vertrouwelijke informatie gedeeld kan worden zonder dat het de partijen schaadt**. Ook geeft men aan dat MKB nooit lang deel uitmaken van een partnerschap, omdat ze terug naar hun core-business terugkeren, geen tijd meer hebben om aan een grotere maatschappelijke transitie te werken. Ondernemers vragen **ondersteuning** van bijvoorbeeld regionale organisaties **om MKB betrokken te houden**. Andere vraag is hulp om de **transformatie over de hele keten te organiseren**. Het is geen evidentie dat 1 bedrijf het initiatief neemt om zijn/haar hele keten te veranderen en samen een GBB te ontwikkelen. Vaak blijft het toch beperkt tot het bedrijf, of tot het gebied waar het bedrijf zich bevindt. Samenwerking helpt ook **wanneer overheid een duidelijkere en lange termijn visie zou ontwikkelen en handhaven**, over waar naartoe met de green business benefits. Op dit moment worden tal van **'best practices'** aangereikt, maar die gaan echt alle kanten uit. **Wat is nu echt goed?** Aan wat voor een groene economie werkt de overheid? Want dit geeft richting aan ondernemers om mogelijkheden af te tasten en keuzes te maken. Vooral ook als de overheid een lange termijn perspectief schetst, zal dit helpen om investeringen te faciliteren. Investeren in GBB innovaties vraagt om durf en om **een andere risico-benadering** dan zo snel mogelijk het geld terug te willen verdienen. Ondernemers vragen ook dat de andere actoren meehelpen om **banken te betrekken bij investeringen over GBB**. En tot slot zijn ondernemers ook gebaat bij **normering, certificering en regulering** die hun GBB

ondersteunen. Die richting geven en die klanten informeren. Zoals te verwachten, wordt ook de vraag aan overheid gesteld om **regeldruk te verlagen**, alsook de **natuurregelgeving aan te passen** dat GBB én ondernemerschap mogelijk worden gemaakt. Dat is momenteel nog lang niet het geval, aangezien bedrijven zich niet mogen vestigen daar waar bedreigde diersoorten gelokaliseerd zijn, zelfs niet als het bedrijf de activiteiten daarop aanpast. Green Business Benefits realiseren vraagt om **lef en passie**. Niet alleen van de ondernemers. Maar zeker ook van overheden en alle andere organisaties!

Aanbeveling voor uitvoering

De vraag is nu: wie moet welke acties nemen? En welke acties hebben prioriteit? Wij bevelen onze opdrachtgever aan om een gesprek te plannen met relevante actoren om deze vragen samen te beantwoorden. Rondom tal van deze acties worden vandaag al initiatieven ondernomen. Wat gebeurt er al? Wat is aanvullend nog nodig? Van cruciaal belang is om de actoren de mogelijkheid te bieden om buiten 'the box' te denken, want Green Business Benefits realiseren maakt onderdeel uit van een grootschalige systeemtransitie, waarvan de rolverdeling tussen overheid, bedrijfsleven, ngo's en kennisinstellingen een totaal andere kan en mag zijn, dan de rolverdeling zoals we die vandaag kennen.